

**DVOJJAZYČNÁ
KNIHA ★★ ★
PRO
POKROČILÉ**

Charlotte Bronte

Jane Eyre

Jana Eyrová

Pro výuku upravil kolektiv Anglictina.com

Dvojjazyčná kniha

- Jazykový koutek
- Otázky na porozumění textu
- Cvičení, klíč, slovníček

MP3

Text vyprávěný rodilým mluvčím

edika. @Anglictina.com

Charlotte Bronte

Jana Eyrová

Jane Eyre

**Edika
Brno
2012**

Jana Eyrová

Jane Eyre

Charlotte Bronte

Převyprávění do jednoduché angličtiny: Michelle Smith

Editor: Petr Špirko

Překlad a gramatické poznámky: Lucie Poslušná

Grafická úprava: Cyril Kozák

Audio: Diego de Alava, Michelle Smith

Technická spolupráce: Mikuláš Hruběš

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědný redaktor: Ondřej Jirásek

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0075-6

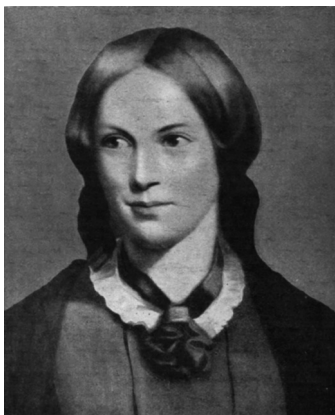
Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2012 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 16 293.

© Albatros Media a. s. / Angličtina.com s. r. o. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Předmluva

Anglická spisovatelka Charlotte Brontëová se narodila 21. dubna 1816 jako třetí ze šesti dětí anglikánského kněze Patricka Brontëho. Matka brzy zemřela a její místo zaujala matčina sestra, teta Branwellová. Spolu s dvěma staršími sestrami Mary a Elizabeth a mladší Emily byla v roce 1824 Charlotte poslána do internátní školy pro nemajetné farářské dcery. Tam panoval přísný režim, zima a chlad. Mary a Elizabeth v této škole po roce zemřely na tuberkulózu. Char-

lotte a Emily se vrátily s podlomeným zdravím. Teta Branwellová ani otec Patrick nebyli zvyklí projevovat k dětem své city, a tak si děti vymyslely svůj vlastní fantazijní svět, který jim pomáhal překonat drsnou realitu. Nejspíš hlavně díky tomuto imaginárnímu světu se ze všech zbývajících třech dcer Charlotte, Emily a Anne staly spisovatelky a ze syna Patricka básník. Bohužel, ani jeden z nich se nedožil vysokého věku. Během tři čtvrtě roku zemřeli na tuberkulózu Patrick, Emily i Anne a jen o sedm let je přežila Charlotte, když 31. března 1855 i ona v necelých 39 letech podlehla tuberkulóze.

Román *Jane Eyrová*, který patří ke klasickým dílům anglické literatury, je do značné míry autobiografický. Objevují se zde zkušenosti autorky z neveselého dětství i popis postavení ženy v tehdejší Anglii. Román poprvé vyšel v roce 1847, Charlotte Brontëová ho vydala pod pseudonymem Currer Bell, aby se vyhnula předsudkům, které v té době ženské autorky vyvolávaly.

(Stejně tak i Emily a Anne vydávaly svá první díla pod pseudonymy – Ellis Bell a Acton Bell. Ponechaly si jen počáteční písmena svých křestních jmen). Román se dočkal okamžitého úspěchu a později i mnoha divadelních, filmových a televizních adaptací.

Vy si Jane Eyrovou můžete přečíst ve zjednodušené angličtině, a když si ani tak nebudete nějakým obratem jisti, pomůže vám český překlad. Navíc zde najdete otázky na porozumění textu, jazykové komentáře se cvičeními a k publikaci patří i CD s anglickým textem namluveným rodilým mluvčím.

Věříme, že vám tato publikace pomůže při studiu anglického jazyka, takže si budete moct brzy přečíst originální verzi.

TýmAngličtina.com

Chapter One

It was a cold and wet November evening. The children were with their mother in the living room. I had been ordered to stay away.

“You must be a friendly and happy person,” said Mrs Reed. “Then I will let you play with my children.” I did not understand what I had done wrong. I went into the breakfast room and looked through a book. The door opened. “Hey!” shouted John Reed. “You”re a bad animal!”

I stood up feeling shy. “What do you want?”

“Say, ‘What do you want, Master Reed’” John replied. “Come here!”

John was fourteen years old, four years older than I. He always bullied me and I was scared of him.

I went to him carrying the book and he hit me hard. I trembled and stepped back.

“You are a servant,” he shouted at me. “The books are all mine. In a few years the whole house will belong to me. Go and stand near the door.”

As I turned, he took the book from me and threw it at me. It hit my head and I fell against the door. My head started to bleed and the pain was terrible. I was no longer angry.

“You are a wicked and cruel boy!”

He pulled my hair and I could feel a drop of blood fall from my head on my neck. Mrs Reed appeared with Bessie and the maid.

“She attacked Master John! Lock her inside the red room upstairs!”

Kapitola první

Byl chladný a mokrý listopadový večer. Děti byly s matkou v obývacím pokoji. Mně bylo přikázáno, abych tam nechodila.

„Musíš být hodná a veselá,“ řekla paní Reedová. „Pak ti dovolím, abys sis s mými dětmi hrála.“

Nechápala jsem, co jsem provedla. Šla jsem do salónku, kde se snídá, a listovala jsem v knize. Otevřely se dveře. „Hej!“ zvolal Jan Reed. „Jsi hnusné zvíře!“

Vstala jsem s pocitem studu. „Co chceš?“

„Řekni: ‚Co si přejete, mladý pane Reede‘“ Jan odpověděl. „Pojď sem!“

Janovi bylo čtrnáct let, byl o čtyři roky starší než já. Vždycky mě šikanoval a já jsem se ho velmi bála.

Šla jsem k němu, nesla jsem tu knihu a on mě silně praštil. Trásla jsem se a ustoupila.

„Jsi služka,“ řval na mě. „Ty knihy jsou všechny moje. Za několik let bude celý dům patřit mně. Běž a postav se ke dveřím.“

Jak jsem se otočila, vzal mi knihu a hodil ji na mě. Uhodila mě do hlavy a já jsem vrazila do dveří. Z hlavy mi začala téct krev a děsně to bolelo. Už jsem neměla zlost.

„Jsi zlý a krutý chlapec!“

Zatahal mě za vlasy a já jsem cítila, jak mi kapka krve stéká z hlavy na krk. Paní Reedová se objevila s Bessie a služkou.

„Napadla mladého pána Jana! Zamkněte ji nahoře v červeném pokoji!“

Otázky na porozumění textu

1. Did the girl who told the story know why she was not allowed to play with the other children?
2. Where did she go and what did she do?
3. Who came into the room?
4. What hit her head?

Jazykový koutek

A – MINULÝ ČAS PROSTÝ

Možná jste si povšimli, že v této kapitole je nejužívanějším časem **čas minulý prostý**, jako např. ve větě: The door opened. Je to proto, že jde o vyprávění v minulosti a události jsou ukončené. Jen přímá řeč je v čase přítomném nebo budoucím.

Minulý čas prostý se tvoří dvojím způsobem:

I. Pravidelná slovesa

U pravidelných sloves se tvoří minulý čas prostý přidáním koncovky **-ed** k základnímu tvaru slovesa. Např.:

attack–**ed**, look–**ed**, step–stepped,
appear–**ed**, pull–**ed**, tremble–**d**,
stay–**ed**, bully–bullied, reply–replied,
shout–**ed**, start–**ed**

Pravopisné změny u pravidelných sloves:

► U jednoslabičných sloves, která končí na souhlásku – samohlásku – souhlásku, jako **step**, **stop** apod., musíme poslední souhlásku zdvojit: **stepped**, **stopped**. U víceslabičných

sloves, která končí na souhlásku – samohlásku – souhlásku, zdvojujeme poslední souhlásku jen tehdy, je-li na poslední slabice přízvuk. Např.: prefer – preferred, ale!: develop – developed, „p“ se nezdvojuje, protože přízvuk není na poslední slabice.

► Končí-li sloveso na –e, přidáváme pouze **-d**: tremble–**d**

► U sloves, která končí na souhlásku a y, jako **bully** a **reply**, se –y mění na –i – **bullied** a **replied**. Končí-li sloveso na samohlásku a y, jako **stay**, nic se nemění, tzn. **stayed**.

Výslovnost sloves končících na –ed:

Podle výslovnosti můžeme pravidelná slovesa rozdělit do tří skupin, podle toho, jak vyslovujeme poslední hlásku či slabiku: [t], [id] nebo [d].

► [t] vyslovujeme tehdy, jestliže koncovému –ed předchází neznělá hlásku (–p, –k, –f, –s, –š, –č) – t.j. ne jak je slovo napsané, ale jak se vysloví: **stepped** [stept], **attacked**

[əˈtækt], looked [lukt],
laughed [la:ft], finished [finiʃt],
approached [əˈprəʊtʃt].

► [id] vyslovujeme tehdy, když
koncovému –ed předchází **t** nebo **d**:
shouted [ʃautid], ended [endid]

► [d] je nejčastější koncová hláska,
pro nás však, s češtinou jako
mateřským jazykem, je to obtížné,
protože přirozeně všechna koncová
–d vyslovujeme jako [t]. Je proto
třeba výslovnosti koncového [d]
věnovat patřičnou pozornost.

II. Nepravidelná slovesa

Tvary minulého času u nepravidelných sloves se musíme naučit nazpaměť. Některá nepravidelná slovesa mají tvary přítomného času, minulého času i příčestí minulého stejné (hit – hit – hit), některá mají dva tvary (stand – stood – stood), a jiná tři různé tvary (throw – threw – thrown).

B – ČAS PŘEDMINULÝ

Kromě času minulého se však ve vyprávění objevuje i čas **předminulý**, jako ve větě: *I did not understand what I had done wrong.* – Nechápala jsem, co jsem provedla. Důvodem pro užití předminulého času **had done** je skutečnost, že jedna událost v minulosti se stala před jinou událostí v minulosti. To, co se stalo dřív, je v předminulém čase, aby časová posloupnost byla jasná: Něco jsem provedla před tím, než jsem to nechápala.

Na konci každého jazykového koutku naleznete seznam nových nepravidelných sloves, která se v dané kapitole objevila.

III. Tvoření otázek a záporu v minulém čase

Otázky a zápor u pravidelných i nepravidelných sloves, s výjimkou slovesa to be, tvoříme pomocí **did** a **did not/didn't** ve všech osobách. Did je tvar minulého času pomocného slovesa do a významové sloveso zůstává v základním tvaru. Např.:

Did you understand?

I did not understand.

I didn't understand.

No, I didn't.

The children were in the room.

Were the children in the room?

No, they weren't.

Čas předminulý se skládá z minulého tvaru slovesa have – had a z příčestí minulého pravidelného či nepravidelného slovesa. Např.: **had done** jako ve větě:

– I did not understand what

I **had done** wrong.

Otázku tvoříme změnou slovosledu:

– What **had I done** wrong?

Zápor tvoříme vložení not před

významové sloveso:

– I **had not hit** him.

Pokuste se všimnout si podobných vět v dalších kapitolách.

Nepřavidelná slovesa v kapitole:

be	was/were	been
have	had	had
bleed	bled	bled
fall	fell	fallen

go	went	gone
hit	hit	hit
stand	stood	stood
throw	threw	thrown

Cvičení

A – Napište si tvary následujících sloves v minulém čase:

go, play, want, look, step, pull,
appear, carry, live, fall

B – Pravidelná slovesa z **A** rozdělte do tří skupin podle výslovnosti koncového -d.

Chapter Two

“How could you hit a young gentleman, your benefactress’s son!” said the maid. “He is your master.”

“He is not my master! I am not a servant.”

“Miss,” said Bessie, “if Mrs Reed didn’t let you stay here you would have to go to the poorhouse.”

They locked me in the red room. No one came here because this was where Mr Reed had died nine years ago.

The other children were naughty but they always shouted at me. Now, after many years, I know it was because I was not confident, beautiful, or rich.

My father had been a poor clergyman and my mother had married him against the wishes of her family. My grandfather Reed disinherited her. My father caught typhus while visiting the poor. My mother caught the disease from him and they both died.

Mr Reed, my mother’s brother, had brought me to this house but Mrs Reed did not like me.

As the room grew darker and colder, I saw a light moving on the wall and then it rose to the ceiling. I thought it came from another world. I was terrified and I shouted and banged on the door.

“Let me out!” I cried. “I saw a light! There’s a ghost!”

Mrs Reed came in: “What is all this noise? Jane, you must not pretend. You will now stay an hour longer.”

“Forgive me! I shall die if—”

“Silence!”

She pushed me back in the room and locked the door. I suffered a terrible fit and fell unconscious.

Kapitola druhá

„Jak jsi mohla udeřit mladého pána, syna své dobrodějky?“
řekla služebná. „Je to tvůj pán.“

„Není můj pán! Já nejsem služka.“

„Slečno,“ řekla Bessie, „kdyby vám paní Reedová nedovolila tady zůstat, musela byste jít do chudobince.“

Zamkli mě v červeném pokoji. Nikdo sem nechodil, protože to bylo tady, kde umřel pan Reed před devíti lety.

Ostatní děti zlobily, ale vždycky křičeli na mě. Teď, po mnoha letech, vím, že to bylo proto, že jsem nebyla sebevědomá, krásná nebo bohatá.

Můj otec byl chudým farářem a moje matka si ho vzala proti přání své rodiny. Můj dědeček Reed ji vydědil. Můj otec dostal tyfus, když navštěvoval chudé. Moje matka chytila nemoc od něj a oba umřeli.

Pan Reed, bratr mé matky, mě přivedl do tohoto domu, ale paní Reedová mě neměla ráda.

Jak bylo v pokoji temněji a chladněji, viděla jsem světlo, které se pohybovalo po stěně a pak stoupalo ke stropu. Myslela jsem, že přichází z jiného světa. Hrozně jsem se bála a křičela jsem a boučala na dveře.

„Pusťte mě ven!“ křičela jsem. „Viděla jsem světlo! Je tu duch!“

Vešla paní Reedová. „Co je to tu za rámus? Jano, nesmíš si vymýšlet. Teď tu zůstaneš o hodinu déle.“

„Odpusťte mi! Umřu, jestli –“

„Ticho!“

Strčila mě do pokoje a zamkla dveře. Dostala jsem hrozný záchvat a omdlela jsem.

Otázky na porozumění textu

1. Why was Jane Eyre punished?
 2. How was Jane punished?
 3. What happened in the red room some time before?
 4. What was her father?
 5. What was the cause of her parents' death?
 6. What happened to Jane Eyre in the red room?
-

Jazykový koutek

A

Všimli jste si ve druhé kapitole dalších příkladů užití **předminulého času**, jak to bylo vysvětleno v jazykovém koutku v první kapitole?

- ...this was where Mr. Reed **had died**.
- My father **had been** a poor clergyman and my mother **had married** him...
- Mr Reed **had brought** me to this house but Mrs Reed did not like me.

B

Otázky – jak se tvoří a jak na ně odpovídáme

Otázky často začínají tázacími zájmeny **what, who, why, when, where** and **how**. V **otázkách na porozumění textu** jsou příklady, jak se otázky tvoří. Jsou dva druhy těchto otázek.

1. Otázky předmětné, kdy tázací zájmeno je předmětem slovesa, tzn., že se ptáme na předmět. U těchto otázek následuje po tázacím zájmenu pomocné sloveso či tvar slovesa to be.

- **Where** did she go? She went into the **breakfast room**.
- **What** was her father?
Her father was a **clergyman**.

2. Otázky podmětné, kdy tázací zájmeno je podmětem věty, tzn., že se ptáme na podmět. V těchto otázkách se neuzívá pomocného slovesa a pořádek slov ve větě zůstává jako ve větě oznamovací. Podmětné otázky začínají tázacím zájmenem **What** nebo **Who**.

- **Who came** into the room?
John **Reed came** into the room. /
John did.
- **What hit** her head?
A book hit her head.

Při **odpovídání** na otázky je třeba si dávat pozor na časy v minulosti.

Na otázku:

- Why was Jane Eyre punished?

Odpovídáme:

- She **was** punished because she **had hit** John Reed.

V odpovědi byl užit předminulý čas, protože Jana Johna uhodila před tím, než byla potrestána.

Nepřavidelná slovesa v kapitole:

bring	brought	brought
catch	caught	caught
come	came	come

grow	grew	grown
rise	rose	risen
think	thought	thought

.....

Cvičení

Vytvořte z následujících vět otázky. Užijte tázací zájmena v závorce.

1. John was older than Jane. (Who)
2. Jane looked through a book in the breakfast room. (Where)
3. Jane looked through a book in the breakfast room. (What)
4. Jane was ten years old. (How)
5. Jane was punished. (Why)

Chapter Three

I woke up in my own bed. I got up and sat by the nursery fire, feeling weak and very unhappy. I could not stop crying. I hardly ate anything and I had no interest in reading any books.

Later in the morning Mr Lloyd the apothecary came to see me. “How are you, Miss Jane Eyre? What made you ill?”

“I was shut up in a room where there was a ghost. And I am very unhappy because I have no father, mother, brothers or sisters.”

“You have a kind aunt and cousins.”

“But John Reed knocked me down, and my aunt locked me in the red room.”

“Do you have any relatives besides Mrs Reed?”

“Aunt Reed once said I might have some poor relations called Eyre.” I thought for a moment. Poverty meant ragged clothes, no food, cold, and rudeness. “I do not want to belong to poor people,” I replied.

“Would you like to go to school?”

I did not know what school would be like but it would be a way to a new life.

“Yes,” I replied.

Mr Lloyd suggested to Mrs Reed that I should go to school and she agreed.

Kapitola třetí

Vzbudila jsem se ve své posteli. Vstala jsem a seděla u krbu v dětském pokoji, slabá a velmi nešťastná. Nemohla jsem přestat plakat. Skoro nic jsem nejedla a neměla jsem zájem o čtení jakýchkoli knih.

Později dopoledne se na mne přišel podívat pan lékárník Lloyd. „Jak se vám daří, slečno Jano Eyrová? Cože jste onemocněla?“

„Byla jsem zavřená v místnosti, kde byl duch. A jsem hrozně nešťastná, protože nemám otce, matku, bratry nebo sestry.“

„Máte laskavou tetu a bratrance a sestřenice.“

„Ale Jan Reed mě srazil a moje tetu mě zamkla v červeném pokoji.“

„Máte nějaké příbuzné kromě paní Reedové?“

„Teta Reedová jednou řekla, že mám možná nějaké chudé příbuzné jménem Eyre.“ Chvilí jsem přemýšlela. Chudoba znamená roztrhané šaty, žádné jídlo, zimu a hrubost. „Nechci patřit k chudým lidem,“ odpověděla jsem.

„Šla byste ráda do školy?“

Nevěděla jsem, jaká škola bude, ale bude to cesta k novému životu.

„Ano,“ odpověděla jsem.

Pan Lloyd navrhnul paní Reedové, že bych měla jít do školy a ona souhlasila.

tázky na porozumění textu

1. Why did Mr Lloyd come to see Jane Eyre?
2. Why was Jane unhappy?
3. Why didn't Jane Eyre want to be poor?
4. Why would Jane like to go to school?

azykový koutek

A – ZÁPOR VE VĚTĚ

Na začátku této kapitoly je příslovce **hardly** = sotva, stěží, téměř ne:

- **I hardly ate anything** =
Skoro nic jsem nejedla.

Všimněte si, že příslovce **hardly** má záporný význam a protože v angličtině může být ve větě **jen jeden zápor**, není u žádného dalšího slova ekvivalent zápornky *ne/nic*.

B – WOULD

Ke konci třetí kapitoly se třikrát vyskytuje sloveso **would**.

Upozorňujeme vás na to proto, že nemá ve všech třech případech stejný význam.

V prvním případě:

- **Would you like to go to school?**
je **would** podmiňovací způsob slovesa **will**. Do češtiny se v tomto případě **would** překládá *bych/bys/byste/bychom/by*.

Would you like = *chtěl bys*.

V dalších dvou případech:

- **I did not know what school would be like but it would be a way to a new life**

je **would** minulým tvarem slovesa **will**, protože jde o vyprávění v minulosti. V tomto případě toto **would** překládáme do češtiny jako budoucí čas: *Nevěděla jsem, jaká škola bude, ale bude to cesta k novému životu.*

C – FRÁZOVÁ SLOVESA

V této kapitole je několik sloves, po kterých následuje částice/příslovce. Ve třetí kapitole jsou tato frázová slovesa: **woke up**, **got up**, **shut up**. Frázová slovesa nelze doslova přeložit a většinou mají řadu významů. Je třeba ve slovníku vyhledat význam, který odpovídá kontextu. Frázová slovesa v této kapitole se přeloží takto:

to wake up = *vzbudit se*

to get up = *vstát*

to shut up = *zavřít*

V první kapitole se vyskytuje frázové sloveso **stood up**.

Stand up = *postavit se*.

Na poslední řádku druhé kapitoly je frázové sloveso **push back** = *strčit, zastrčit*.

D – GERUNDIUM I.

V prvním odstavci třetí kapitoly jsou dvě slovesa vedle sebe: **stop crying** = *přestat plakat*. Po slovese ‚stop‘, když znamená přestat něco dělat, musí následovat podstatné jméno slovesné/gerundium/sloveso končící na -ing. Sloves či frází, po kterých následuje gerundium, je celá řada a je nutné se je naučit jako slovíčka.

Gerundium též následuje po předložce, tak jako ve větě na začátku třetí kapitoly:

– I had no interest **in reading** = *neměla jsem zájem o čtení.*

Všimněte si, že gerundium má v tomto případě (po předložce) funkci podstatného jména a ne slovesa jako v případě stop crying.

Nepravidelná slovesa v kapitole:

eat	ate	eaten
get	got	got

mean	meant	meant
shut	shut	shut

vičení

A – Přeložte následující věty a užitě **hardly**.

1. Téměř nic jsem nedělal.
2. Sotva jsem chodil.
3. Stěží jsem rozuměl.

B – Přeložte následující věty. Užitě **would** (minulý tvar will).

1. Myslel jsem, že půjdu ven.
2. Doufal jsem, že přijde.
3. Slyšel jsem, že mi o tom řekneš.

Chapter Four

Christmas and New Year passed. On the fifteenth of January, Bessie told me I was wanted in the breakfast room. I went in and curtsied and looked up at what seemed to be a black pillar with a carved face on top.

Mrs Reed was sitting by the fireside. "This is the little girl."

He – it was a man – looked at me with two grey eyes under bushy brows.

"Well, Jane Eyre, and are you a good child?"

I said nothing. Mrs Reed shook her head, adding: "Mr Brocklehurst, the superintendent and teachers at Lowood must watch this girl carefully. She has a tendency to deceive."

"I will speak to Miss Temple and the teachers," said Mr Brocklehurst.

"She must be kept humble," said Mrs Reed. "And she will spend her all holidays at Lowood."

"Humility is a Christian grace," said Mr Brocklehurst.

Mr Brocklehurst left and I was alone with Mrs Reed. "I am not deceitful," I said. "If I were, I would say I loved you, but I do not love you. I will never call you aunt again. I will tell everyone at Lowood that you treated me cruelly. You are hard hearted and deceitful!"

Mrs Reed looked frightened. "Jane, I want to be your friend. Return to the nursery – dear – and lie down."

That afternoon Bessie told me I would leave Gateshead Hall in four days.

Kapitola čtvrtá

Minuly Vánoce a Nový rok. Patnáctého ledna mi Bessie řekla, že jsem očekávaná v salonku, kde se snídá. Vešla jsem, udělala jsem pukrle a vzhlédla jsem k něčemu, co vypadalo jako černý sloup, který měl nahoře vyřezaný obličej.

Paní Reedová seděla u krbu. „Toto je to děvčátko.“

On – byl to muž – se na mě podíval šedýma očima z pod hustého obočí.

„Tak co, Jano Eyrová, jsi hodné dítě?“

Neřekla jsem nic. Paní Reedová zatřásla hlavou a dodala: „Pane Brocklehurst, ředitelka a vyučující v Lowoodu musí toto děvče pečlivě hlídat. Má sklon k lhaní.“

„Promluví se slečnou Templeovou a vyučujícími,“ řekl pan Brocklehurst.

„Musí být vedena k pokoře,“ řekla paní Reedová. „A všechny prázdniny bude trávit v Lowoodu.“

„Pokora je křesťanská ctnost.“ řekl pan Brocklehurst.

Pan Brocklehurst odešel a já jsem byla s paní Reedovou sama. „Nelžu,“ řekla jsem.

„Kdybych lhala, řekla bych, že vás miluji, ale já vás nemiluji. Nikdy vám už neřeknu tetičko. Každému v Lowoodu řeknu, že jste se mnou zacházela krutě. Vy jste tvrdého srdce a lžete!“

Paní Reedová vypadala vystrašeně. „Jano, chci být tvá přítelkyně. Vrať se do dětského pokoje – drahá – a lehni si.“

To odpoledne mi Bessie řekla, že sídlo Gateshead opustím za čtyři dny.

Otázky na porozumění textu

1. What was Lowood?
2. Will Jane leave Mrs Reed's house?
3. Will Jane come back to Gateshead?
4. What did Jane tell her aunt?
5. Who told Jane when she would leave?

Jazykový koutek

MINULÝ ČAS PRŮBĚHOVÝ

V této kapitole je jeden příklad minulého času průběhového. Minulý čas průběhový se užívá, když chceme popsat činnost či aktivitu, která probíhala v minulosti v určitém momentě nebo po určitý časový úsek.

Věta

- Mrs Reed **was sitting** by the fireside

Paní Reedová seděla u krbu popisuje činnost paní Reedové ve chvíli, kdy Jana vstoupila do místnosti.

Mohli bychom též například říct:

- Mrs Reed **was sitting** by the fireside from nine to ten o'clock

Paní Reedová seděla u krbu od devíti do deseti hodin.

Nebo:

- Mrs Reed **was sitting** by the fireside while Mr Brocklehurst was there

Paní Reedová seděla u krbu po dobu, kdy tam byl pan Brocklehurst.

V těchto příkladech paní Reedová seděla u krbu v určitém časovém úseku.

Forma

Minulý čas průběhový se tvoří pomocí odpovídajícího tvaru slovesa to be – **was** nebo **were** a přičestí přítomného/ingového tvaru významového slovesa. Koncovka –ing se připojí k základnímu tvaru slovesa. Sit – sitting.

- Mrs Reed **was sitting**.
- They **were sitting**.

Pravopisné změny při tvoření přičestí přítomného

► Tak jako u tvoření minulého času (viz jazykový koutek v první kapitole), u jednoslabičných sloves, která končí na souhlásku – samohlásku – souhlásku, jako **step, stop** apod., musíme poslední souhlásku zdvojit: **stepping, stopping**.

U vícetřídých sloves, která končí na souhlásku-samohlásku-souhlásku, zdvojujeme poslední souhlásku jen tehdy, je-li na poslední slabice přízvuk. Např.: **prefer** – **preferring**, **ale!**: **develop** – **developing**, ‚p‘ se nezdvouje, protože přízvuk není na poslední slabice.

► Končí-li sloveso v základním tvaru na –e, při připojení –ing se koncové –e ztratí: **tremble – trembling**. Avšak sloveso to be –e neztrácí: being.

► U sloves, která končí na souhlásku a ie, jako **die** (*umřít*) a **tie** (*vázat*), se –ie mění na –y: **dying** a **tying**.

Pozor, ne každá ingová forma je průběhová forma slovesa.

Jak rozeznáme minulý čas průběhový od jiných ingových tvarů sloves?

Ve čtvrté kapitole je tato věta:

– Mrs Reed shook her head,
adding ...

Pani Reedová potřásla hlavou a dodala...

V této větě je ingová forma **adding**. Toto sloveso však stojí samostatně, chybí sloveso **to be – was**. Je zde pouze přičestí přítomné, které by bylo možno do češtiny přeložit jako přechodník přítomný, v dnešním jazyce jej však překládáme jako další větu. V jazykovém koutku třetí kapitoly byla zmínka o gerundiu (stop crying), které je též ingovým tvarem. Ani u gerundia není sloveso to be.

Nepřavidelná slovesa v kapitole:

keep	kept	kept
------	------	------

leave	left	left
-------	------	------

take	took	taken
------	------	-------

tell	told	told
------	------	------

vičení

Převďte slovesa v následujících větách do průběhového minulého času.

1. He went home.
2. We thought about it.
3. The children played in the garden.
4. I trembled by the fire.
5. You stepped on the stone.

Chapter Five

A coach and four horses took me away from Gateshead. It was a fifty-mile drive and I was going alone.

It was night when the coach stopped and I saw a servant waiting for me. We went through a door in a wall and I could see a building with many windows. The servant opened the front door and left me in a room with a fire.

After a while two people arrived. The first was a tall lady, aged about twenty-nine, with dark hair and eyes.

“The child is very young to be sent alone,” she said. “Give her some supper before she goes to bed, Miss Miller.” Miss Miller took me to a wide, long room, with huge tables around which about eighty girls, aged nine to twenty, were seated. They were all dressed in brown, old fashioned dresses and long pinafores. It was the hour of study.

I sat on a bench and Miss Miller shouted: “Monitors, collect the lesson books!” Four tall girls rose from different tables and gathered the books.

“Monitors, fetch the supper trays!”

The tall girls went out and returned each carrying a tray with food and jugs of water and a mug.

The girls all drank from the same mug. I drank but I was too excited to eat. The food was a thin oat cake divided in pieces.

Miss Miller read prayers and the girls went upstairs. The bedroom was very long. There were rows of beds, with two girls in each. Tonight I was to share a bed with Miss Miller.

Next morning, a loud bell woke me up. It was extremely cold and I was shivering. Six girls had to share each wash basin on the stands down the middle of the room and I had to wait until one was free.

The bell rang again and we went downstairs in pairs and into the cold and dim schoolroom. Miss Miller read prayers and then called out: “Form classes!”

Kapitola pátá

Kočár a čtyři koně mě odvezli z Gatesheadu. Byla to padesátimílová cesta. Jela jsem sama.

Byl večer, když kočár zastavil a já jsem viděla, že na mě čeká služebná. Prošly jsme vraty a já jsem uviděla budovu s mnoha okny. Služebná otevřela hlavní dveře a nechala mě v místnosti s krbem.

Za chvíli přišly dvě osoby. Ta první byla vysoká dáma, které bylo asi dvacet devět, s tmavými vlasy a tmavýma očima.

„To dítě je příliš malé, aby bylo posláno samo,“ řekla. „Dejte jí nějakou večeři, než půjde spát, slečno Millerová.“ Slečna Millerová mě odvedla do široké, dlouhé místnosti, s obrovskými stoly, kolem nichž sedělo asi osmdesát děvčat, kterým bylo devět až dvacet let. Všechny na sobě měly hnědé, staromódní šaty a dlouhé zástěry. Byla hodina učení.

Sedla jsem si na lavici a slečna Millerová zavolala: „Službo, seberte učebnice!“ Čtyři vysoká děvčata vstala od různých stolů a sebrala knihy.

„Službo, doneste tácy s večeří!“

Velká děvčata vyšla a když se vrátila, každá nesla táč s jídlem a džbány s vodou a hrnek.

Všechna děvčata pila z jednoho hrnku. Také jsem se napila, ale byla jsem příliš rozrušená, abych jedla. K jídlu byla tenká ovesná placka rozdělená na kousky.

Slečna Millerová přečetla modlitby a děvčata šla nahoru. Ložnice byla velmi dlouhá. Byly tam řady postelí, v každé byla dvě děvčata. Dnešní noc jsem měla sdílet postel se slečnou Millerovou.

Příští ráno mě vzbudil hlasitý zvon. Byla strašná zima a třásla jsem se. Šest děvčat mělo sdílet jedno umyvadlo na stojanu uprostřed místnosti a já jsem musela čekat, až bude nějaké volné.

Zvon znovu zazvonil a my jsme ve dvojicích šly dolů, do studené a šeré učebny. Slečna Millerová přečetla modlitby a pak zavolala: „Utvořte třídy!“

The girls formed four groups around four tables. They all held books in their hands and a big Bible lay on each table.

A bell rang and three ladies entered and took a seat at each table. Miss Miller took the fourth empty chair. She had the smallest children and I was with them.

We had one hour of Bible reading until daybreak. The bell rang a fourth time and we went into another room for breakfast. I was glad as I felt nearly sick from lack of food. On two long tables were bowls of something hot which had an unpleasant odour.

One tall girl whispered: “Disgusting! The porridge is burnt again!”

“Silence!” shouted one of the upper teachers.

We said Grace and sang a hymn. Then the meal began. I was feeling very faint but the burnt porridge made me feel sick. Each girl tried to swallow the food and failed. We finished breakfast though no one had eaten.

We said another prayer of thanks, sang another hymn and went to the schoolroom. There were fifteen minutes before lessons began during which time we were allowed to speak freely.

At nine o’clock, Miss Miller called for silence and the whole school stood up as the lady who I had met on my arrival came in.

Her hair was arranged fashionably and she was dressed in purple with black velvet trimming. She wore a gold watch on her waist. This was Miss Temple, the superintendent of Lowood.

She gave a geography lesson. Other teachers gave history, grammar and writing lessons.

At twelve o’clock, Miss Temple rose and said: “You could not eat this morning’s breakfast so I have ordered bread and cheese for the morning break.”

After eating we put on our straw bonnets and grey coats and went into the garden for our afternoon exercise. The garden was surrounded by high walls and there were no views.

Děvčata utvořila čtyři skupiny kolem čtyř stolů. Všechna držela v rukou knihy a velká Bible ležela na každém stole.

Zazvonil zvon a tři dámy vstoupily a každá si sedla k jednomu stolu. Slečna Millerová si sedla na čtvrtou prázdnou židli. Měla nejmenší děti a já jsem byla s nimi.

Měli jsme hodinu čtení z Bible až do rozednění. Zvon zazvonil po čtvrté a my jsme šly do jiné místnosti na snídani. Byla jsem ráda, protože mi bylo skoro špatně z nedostatku jídla. Na dvou dlouhých stolech byly misky s něčím horkým, co nepříjemně zapáchalo.

Jedna vysoká dívka zašeptala: „Odporné! Ovesná kaše je zase připálená!“

„Ticho!“ zakřičela jedna z učitelek třídy starších děvčat.

Pomodlily jsme se a zazpívaly píseň. Pak začalo jídlo. Cítila jsem se velmi slabá, ale ze spálené ovesné kaše se mi dělalo špatně. Každá z děvčat se pokoušela pokrm spolknout, ale nepodařilo se to. Dosnídaly jsme, aniž kdo jedl.

Pomodlily jsme se modlitbu díků, zazpívaly další píseň a šly do učebny. Patnáct minut zbývalo do začátku vyučování a nám bylo dovoleno si volně povídat.

V devět hodin slečna Millerová požádala, aby bylo ticho a celá škola se postavila, když vešla dáma, se kterou jsem se setkala při příjezdu.

Její vlasy byly moderně upravené, na sobě měla fialové šaty s černým sametovým lemováním. V pase měla zlaté hodinky. Byla to slečna Templeová, ředitelka Lowoodu.

Učila hodinu zeměpisu. Ostatní učitelky učily dějepis, mluvnici a psaní.

Ve dvanáct hodin slečna Templeová povstala a řekla: „Dnes ráno jste nemohly snídat a tak jsem objednala chléb a sýr na dopolední přestávku.“

Po jídle jsme si nasadily své slaměné klobouky, oblékly šedé kabáty a šly do zahrady na odpolední cvičení. Zahrada byla oběhnána vysokou zdí a nebyl z ní žádný výhled.

It was a cold and misty day. The stronger girls ran about and played games, but the pale and thin ones stood together for warmth. One girl was coughing as she read a book.

“Can you tell me what kind of school this is?” I asked.

“It is partly a charity school. We are all dependent on charity. All the girls have lost either one or both parents, and this is an institution for educating orphans. We pay, or our friends pay, fifteen pounds a year. The rest is donated by kind ladies and gentlemen.”

“Who is Mr Brocklehurst?”

“He is the treasurer and manager. He buys all our food and clothes. He lives two miles away in a large hall. He is a clergyman.”

The bell rang for dinner. I could smell rancid fat. The meal was of potatoes and strange pieces of meat. I was still hungry after we had finished.

Then we had more lessons. During one lesson I saw a teacher, Miss Scatterd, being angry with the girl I had been talking to. The girl was told to stand in the middle of the large schoolroom. She did not cry but remained calm.

After five o’clock we had a small mug of coffee and half a slice of brown bread. I was still hungry. After half an hour’s recreation we had study. Then the glass of water and the piece of oatcake, prayers, and bed. My first day at Lowood ended.

Byl chladný a mlhavý den. Silnější děvčata běhala a hrála hry, ale ta bledá a hubená stála spolu, aby se zahřála. Jedna dívka četla knihu a při tom kašlala.

„Můžeš mi říct, jaká to je škola?“ zeptala jsem se.

„Je to částečně dobročinná škola. Všechny jsme závislé na dobročinnosti. Všechna děvčata ztratila jednoho nebo oba rodiče a toto je instituce na vzdělávání sirotků. Platíme my nebo naši přátelé patnáct liber ročně. Zbytek je darován laskavými damami a vznešenými pány.“

„Kdo je pan Brocklehurst?“

„Je to pokladník a správce. Kupuje všechno naše jídlo a oblečení. Bydlí ve velkém sídle dvě míle odsud. Je to farář.“

Zazvonil zvon k obědu. Cítila jsem žluklý tuk. Jídlo se skládalo z brambor a divných kousků masa. Když jsme dojedly, měla jsem ještě hlad.

Pak jsme měli další vyučování. Během jedné hodiny jsem viděla učitelku, slečnu Scatcherdovou, jak se zlobila na dívku, se kterou jsem si před tím povídala. Dívce bylo přikázáno, aby stála uprostřed velké třídy. Neplakala a zůstala klidná.

Po páté hodině jsme měli malý hrnek kávy a půl krajíce hnědé chleba. Měla jsem pořád hlad. Po půl hodině volna jsme se učily. Pak sklenice vody a kousek ovesné placky, modlitby a spát. Skončil můj první den v Lowoodu.

tázky na porozumění textu

1. What distance did Jane travel from Gateshead to Lowood?
2. How many girls were sitting round the huge tables and what were they doing?
3. What was the food like at Lowood?
4. Who was Mr Brocklehurst?
5. What kind of school was Lowood?

azykový koutek

A – MÍRY V POSTAVENÍ PŘÍDAVNÉHO JMÉNA

Na začátku páté kapitoly je tato věta:

- It was a fifty-mile drive.

Byla to padesátimilová cesta.

Míra délky cesty je zde v postavení přídatného jména, říká nám více o cestě, jak dlouhá cesta byla.

Pravidla psaní měř v postavení přídatného jména

Míra **fifty miles** – *padesát mil* se postavením před podstatné jméno (a drive) mění v přídatné jméno. Číslovka a míra se odděluje spojovníkem/rozdělovacím znaménkem a míra je v jednotném čísle, tj. ztrácí koncové –s.

Další příklady:

- two **pints** / a jug
a two-**pint** jug
- three **metres** / a stick
a three-**metre** stick
- fourteen **years** old / a boy
a fourteen-**year**-old boy

B – NEPOČITATELNÁ PODSTATNÁ JMÉNA

V páté kapitole jsou tyto věty:

- The first was a tall lady, aged about twenty-nine, with dark **hair** and eyes
- I have ordered **bread** and **cheese** for the morning break.
- Thin girls stood together for **warmth**.
- He buys all our **food** and clothes.
- I could smell rancid **fat**.
- The meal was of potatoes and strange pieces of **meat**.
- After five o'clock we had a small mug of **coffee**.

Nepočítatelná podstatná jména se nikdy nepoužívají s neurčitým členem a zpravidla nemají množné číslo. Místo neurčitého členu můžeme užít přívlastek jako some, much, little, a little, plenty of.

- some food
nějaké potraviny/jídlo
- much food
hodně/příliš potravin/jídla

- little food
málo potravin/jídla
- a little food
trochu potravin/jídla
- plenty of food
spousta potravin/jídla.

Nepočítatelná podstatná jména jsou většinou:

► **beztvaré látky** (látková podstatná jména) – water, bread, butter, flour, sugar, tea, coffee, wood, blood, snow, air, iron, ice, ...

► **abstraktní pojmy** – fun, success, music, knowledge, progress, experience, safety, friendship, ...

Mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény je v angličtině velice snadný přechod. Některá slova jsou podle okolností a situace jednou nepočítatelná (označují-li nějakou látku) a někdy zase počítatelná (označují předmět z dané látky):

- glass = *sklo*
a glass = *sklenice*

- chocolate = *čokoláda*
a chocolate = *čokoládový bonbon*
- iron = *železo*
an iron = *žehlička*
- room = *místo, prostor*
a room = *místnost*

Často jde o rozdíl mezi látkou jako takovou a určením jejího odměřeného množství. Například:

- coffee = *káva*
one coffee = *šálek kávy*
- sugar = *cukr*
one sugar = *kostka/lžička cukru*

Pro vyjádření množství se u nepočítatelných podstatných jmen často používají výrazy označující obal, určitou část celku nebo měrnou jednotku.

- tea – a cup of tea
- bread – a slice of bread
- wine – a bottle of wine
- sugar – a kilo of sugar

Nepřavidelná slovesa v kapitole:

begin	began	begun
drink	drank	drunk
give	gave	given
lie	lay	lain
lose	lost	lost
meet	met	met
put	put	put
read	read /red/	read /red/

ring	rang	rung
run	ran	run
say	said	said
see	saw	seen
sing	sang	sung
sit	sat	sat
tell	told	told
wear	worn	worn

Cvičení

Vytvořte z následujících vět otázky. Užijte tázací zájmena v závorce.

A – Užijte následující míry jako přídavné jméno.

1. ten years old / a girl
2. fifty pages / a book
3. thirty metres high / a building
4. two kilos / a bag

B – Přiřaďte neurčitý člen k počítatelným podstatným jménům:

butter, hour, hair, fun, blood, wine, chair, house, grass, beer, table

Chapter Six

The next morning we could not wash. A cold north-east wind had blown through the gaps of our bedroom windows, making us shiver in our beds, and had turned the water in the jugs to ice.

Even before prayers had finished, I thought I would die of the cold. The porridge was not burnt but we were only given a small amount.

We had to learn the lessons by heart which I found difficult and I was given many tasks which confused me. Miss Scatcherd was criticising Burns, the girl to whom I had spoken in the garden.

“You dirty, disagreeable girl! You have not cleaned your nails this morning!”

Burns remained silent and did not explain that the water had been frozen that morning so she had not been able to wash.

Miss Scatcherd gave an order and Burns went to a cupboard and returned with a bundle of twigs tied at one end. The teacher hit her several times on the neck. Burns said nothing and took the twigs back. I noticed her wipe a tear from her cheek.

During recreation, I asked Burns her other name.

“It’s Helen. I have been here for two years.”

“Miss Scatcherd is cruel to you. If she hit me, I would break that rod.”

“She is strict and dislikes my faults. And if you hit her, you would be expelled. It is better to endure pain which nobody feels but yourself, than to commit an act whose evil consequences will affect others. It is our duty to bear it.”

I could not understand this doctrine of endurance. “You have no faults.”

“I never keep things in order and I forget rules,” said Helen. “But I am always good with Miss Temple. You see I am good according to the way I feel. There is no merit in such goodness.”

Kapitola šestá

Příští ráno jsme se nemohly umýt. Studený vítr ze severovýchodu, který profukoval škvírami v oknech naší ložnice, způsobil, že jsme se v postelích klepaly a vodu ve džbánech proměnil v led.

Dokonce ještě než skončily modlitby, jsem myslela, že umřu zimou. Ovesná kaše nebyla připálená, ale dostaly jsme jí jen malinko.

Museli jsme se učit látku zpaměti, což mi přišlo těžké, a dostala jsem mnoho úkolů, které mě mátlly. Slečna Scatcherdová hubovala Burnsovou, dívku, se kterou jsem si na zahradě povídala.

„Ty špinavá, ošklivá holko! Dnes ráno sis nevyčistila nehty!“

Burnsová byla zticha a nevysvětlila, že ráno byla voda zmrzlá a nemohla se umýt.

Slečna Scatcherdová dala příkaz a Burnsová šla ke skříni a vrátila se se svazkem větví svázaných na jednom konci. Učitelka ji několikrát švihla přes krk. Burnsová nic neřekla a větvičky odnesla. Všimla jsem si, že si z tváře setřela slzu.

Ve volném čase jsem se Burnsově zeptala na její druhé jméno.

„Jsem Helena. Jsem tu dva roky.“

„Slečna Scatcherdová je k tobě nelidská. Kdyby mě uhodila, zlomila bych ten prut.“

„Je přísná a nesnáší mé chyby. A kdybys ji uhodila, byla bys vyloučená. Je lépe vydržet bolest, kterou nikdo jiný než ty necítí, než spáchat čin jehož zlé následky by měly dopad i na ostatní. Je naší povinností to snášet.“

Nebyla jsem schopná tuto teorii o odolnosti chápat. „Ty nemáš žádné chyby.“

„Nemám nikdy věci v pořádku a zapomínám na pravidla,“ řekla Helena. „Ale jsem vždycky hodná se slečnou Templeovou. Víš, jsem hodná podle toho, jak se cítím. A na takové poslušnosti nemám žádnou zásluhu.“

“I think there is. You should be good to those who are good to you. If people were always kind to those who are cruel and unjust, the wicked people would never change.”

“You must love and bless your enemies.”

“I cannot love Mrs Reed or bless her son, John.” I told Helen about Gateshead.

She said: “You would be happier if you forgot what happened. Life is too short to remain angry. When our Creator calls us, our corrupt bodies will leave us and only our pure spirits will remain. Then we will pass to a higher sphere. I live in calm, looking to the end.”

„Myslím, že máš. Měla bys být hodná na ty, co jsou hodní na tebe. Kdyby lidé byli vždycky laskaví k těm, kteří jsou krutí a nespravedliví, zlí lidé by se nikdy nezměnili.“

„Musíš milovat své nepřátele a žehnat jim.“

„Nemohu milovat paní Reedovou nebo žehnat jejímu synovi Janovi.“ Pověděla jsem Heleně o Gatesheadu.

Řekla: „Byla bys šťastnější, kdybys zapomněla, co se stalo. Život je příliš krátký na to, aby se člověk pořád zlobil. Až nás náš Stvořitel zavolá, naše zkažená těla nás opustí a jenom naše čistá duše zůstane. Pak postoupíme do vyšších sfér. Žiji v klidu a hledím ke konci.“

Otázky na porozumění textu

1. Why did Jane think she would die?
 2. What did Jane find difficult in the lessons?
 3. Why did Miss Scatterd punish Burns?
 4. Why the girls could not wash in the morning?
-

Jazykový koutek

A – PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS PROSTÝ

V šesté kapitole je tato věta:

- I have been here for two years.
Jsem tu dva roky.

Tvoření

Podmět + has/have + přičestí minulé / třetí tvar

- I have come, she has come ...

► **Zápor:** Podmět + has/have + not + přičestí minulé / třetí tvar

- I have not been here,
she has not been here ...

► **Otázka** se tvoří inverzí (to je výměna postavení ve větě) podmětu s pomocným slovesem have/has

- Have you been there?
- Has he been there?

Použití předpřítomného času prostého

1. Hovoříme-li o ději, který začal v minulosti a stále trvá. Ve větě je uvedeno, jak dlouho trvá. Příklad v této kapitole:

- I have been here **for two years**.
- I have been here **since September**.
Jsem tu od září.

2. Hovoříme-li o ději, který se odehrál v minulosti, ale má následky do přítomnosti.

- John has hit Jane.
Jan uhodil Janu.

(teče jí krev – situace v 1. kap.)

3. Hovoříme-li o ději, který skončil, ale doba, kdy probíhal, stále trvá.

- I have written three letters **today**.
Napsal jsem dnes tři dopisy.

4. Hovoříme-li o zážitku či zkušenosti. Musí být ale důležitější než doba, kdy se odehrál.

- I have seen the film.
Viděl jsem ten film (neříkám kdy).

- He has been to* London.
Byl v Londýně
(není důležité kdy).

5. V otázce, ve které se ptáme, zdali se něco dosud nebo už stalo či nestalo.

- Have you seen the film?
Viděl jsi ten film?

- Has she brought the book?
Přinesla tu knihu?

6. V záporné větě, která říká, že se něco nikdy nebo doposud nestalo.

- I have never been to* London.
Nikdy jsem nebyl v Londýně.

- He has never met her.
Nikdy se s ní nesešel.

* V předpřítomném čase po **have been** následuje **to**, když hovoříme o tom, že někdo někam jel / šel a zase se vrátil.

Srovnejte:

- She has been to London.
Byla (někdy) v Londýně.
- She has gone to London.
Odjela do Londýna.

Pro předpřítomný čas prostý

jsou typická tato příslovce:

always – *vždy*
just – *právě*
never – *nikdy*
since – *od*
ever – *někdy*
for – *po (dobu)*
already – *už*
this year – *letos*
yet – *ještě, už*
recently – *nedávno*

B – PODMÍNKOVÉ VĚTY, TYP 2

V šesté kapitole Jana řekla Heleně:

- If she hit me, I would break that rod.
Kdyby mě uhodila, zlomila bych ten prut.

Helena Janě odpověděla:

- If you hit her, you would be expelled.
Kdybys ji uhodila, vyloučili by tě.

Věty začínající **If** – *Kdyby* / *Jestliže* jsou větami podmínkovými. Říkáme, co by se muselo stát, aby se stalo něco jiného. Jsou to nereálné situace – co by se stalo, kdyby ... mluvíme o něčem, co není v tuto chvíli reálné, není to fakt, je to hypotéza.

Kdybychom chtěli vyjádřit reálnou / pravděpodobnou situaci, řekli bychom:

- If she hits me, I will break that rod.
Jestli mě uhodí, zlomím ten prut.

Toto je podmínková věta typu 1. Po **if** následuje sloveso v přítomném čase a ve vedlejší větě je **will**. V podmínkových větách typu 1 mluvíme o budoucnosti.

V podmínkových větách typu 2 hovoříme o přítomnosti nebo budoucnosti, po **if** však následuje sloveso v minulém čase a v hlavní větě je **would**.

If + minulý čas, would + sloveso v infinitivu

- If she hit me, I would break ...
- If she hit me, I would break that rod.

Tato věta nemluví o realitě, je to hypotéza.

If I was hungry, I would have a sandwich.
Kdybych měl hlad, vzal bych si sendvič. (Já však nemám hlad ...)

Nepravidelná slovesa v kapitolei:

blow	blew	blown
burn	burnt	burnt

forget	forgot	forgotten
freeze	froze	frozen

Cvičení

A – Přeložte následující věty do angličtiny.

1. Viděl jsem film Jana Eyrová.
2. Jsem v tomto městě od ledna.
3. Byli jste v parku?
4. Nikdy nejedli rajčata.
5. Už jsi četl noviny?
6. Tom ty dveře zavřel.

B – Přeložte následující věty do angličtiny.

1. Kdybych ho potkala, řekla bych mu to. (je nepravděpodobné, že ho potkám)
2. Kdyby přišli, šli bychom do zoo. (je nepravděpodobné, že přijdou)
3. Kdyby chtěli jít s námi, zatelefonovali by nám. (je nepravděpodobné, že chtějí jít)

Chapter Seven

We had to spend an hour outside every day but our clothes were too thin to protect us from the cold. We had no boots or gloves and our fingers and feet were covered with chilblains. We had very little food. The bigger girls used to persuade the smaller ones, including myself, to give them their food. I often cried with hunger.

On Sundays we walked two miles to Brocklebridge Church, where Mr Brocklehurst gave the sermon. The church was cold and our meal was cold meat and bread. We returned through the snow and wind which broke the skin on our faces. At five o'clock, we were given a double ration of bread - a whole slice rather than half a slice - with a small amount of butter.

After about one month, Mr Brocklehurst came to Lowood. All the teachers and girls rose when he came in and stood like a pillar beside Miss Temple. I was near the front so I could hear him whispering to Miss Temple.

“The accounts show that a snack, consisting of bread and cheese, has been served twice to the girls during the past fortnight. Who authorised this?”

“I am responsible, sir,” replied Miss Temple. “The breakfast was so badly prepared that the girls could not eat it. I could not allow them to have no food until dinner time.”

“Madam, these girls must not become accustomed to luxury and indulgence. They must be taught patience and self denial. Christ said man shall not live by bread alone. When you gave them bread and cheese, instead of burnt porridge, you fed their horrible bodies, but you starved their immortal souls!”

Miss Temple looked straight ahead.

Then Mr Brocklehurst said in a shocked voice: “Miss Temple, I see a girl with curled hair? Why does she adopt a worldly manner - here in an evangelical, charitable establishment - by wearing her hair in a mass of curls?”

Kapitola sedmá

Každý den jsme musely strávit hodinu venku, ale naše oblečení bylo příliš tenké na to, aby nás chránilo před chladem. Neměly jsme ani vysoké boty, ani rukavice a naše prsty a nohy byly samá omrzlina. Měly jsme velmi málo jídla. Větší děvčata přesvědčovala menší, včetně mne, abychom jim daly své jídlo. Často jsem plakala hlady.

V neděli jsme chodily dvě míle do kostela v Brocklebridge, kde měl pan Brocklehurst kázání. Kostel byl studený a naše jídlo bylo studené maso a chleba. Vracely jsme se sněhem a od větru jsme měly popraskanou kůži na obličejích. V pět hodin jsme dostaly dvojitou dávku chleba – celý krajíc a ne jen půl – s trošičkou másla.

Asi po měsíci přišel pan Brocklehurst do Lowoodu. Všechny učitelky a dívky povstaly, když vešel a postavil se jako sloup vedle slečny Templeové. Byla jsem vpředu a slyšela jsem, jak šeptá slečně Templeové.

„Účty vykazují, že dvakrát za poslední dva týdny byl děvčatům k svačině podáván chleba se sýrem. Kdo to povolil?“

„Já jsem za to odpovědná, pane,“ odpověděla slečna Templeová. „Snídaně byla tak špatně připravená, že ji děvčata nemohla jíst. Nemohla jsem dovolit, aby byla bez jídla až do oběda.“

„Madam, tato děvčata si nesmí zvyknout na přepych a požitky. Musí se učit trpělivosti a sebezapírání. Kristus pravil: nejen chlebem živ je člověk. Když jste jim dala chléb se sýrem místo připálené ovesné kaše, živila jste jejich odporná těla, ale jejich nesmrtelné duše jste nechala hladovět!“

Slečna Templeová se dívala přímo před sebe.

Pak pan Brocklehurst řekl šokovaným hlasem: „Slečno Templeová, vidím dívku s kudrnatými vlasy? Proč přijímá světské manýry – v této evangelické, dobročinné instituci – a má na hlavě hromadu kudrlinek?“

“The girl’s hair curls naturally,” replied Miss Temple, more quietly.

“We are not to conform to nature. Her hair must be tied closely, modestly and plainly. That girl’s hair must be cut off. There are others with similar hair. I will send a barber tomorrow.”

Three ladies entered the room. The two girls, aged sixteen and seventeen, had curled long hair under fashionable grey beaver hats with ostrich feathers. The elderly lady wore an expensive velvet shawl and wore fake French curls. They were Mrs and the Misses Brocklehurst.

Suddenly the slate I was holding in my hand slipped and crashed on the floor. Mr Brocklehurst looked at me. “Ah, it is the new pupil. Put the child on the stool!” he ordered.

“Ladies,” he said, “this girl is young, yet she is the servant of the Evil One. You must be careful, if necessary do not talk to her. This girl is worse than a heathen. This girl is – a liar!” And he told them about my benefactress.

I remained on the stool in shame.

„Ta dívka má přirozeně kudrnaté vlasy,“ odpověděla slečna Templeová, ještě tišeji.

„Nesmíme se přizpůsobovat přírodě. Její vlasy musí být pevně svázané, skromě a jednoduše. Vlasy té dívky musí být ostříhány. Jsou tu další s podobnými vlasy. Zítra sem pošlu holiče.“

Do místnosti vstoupily tři dámy. Dvě dívky, šestnáct a sedmnáct let staré, měly dlouhé kudrnaté vlasy pod šedými plstěnými klobouky s pštosími péry. Starší dáma měla drahou sametovou šálu a umělé lokýnky. Byly to paní a slečny Brocklehurstovy.

Najednou mi tabulka, kterou jsem v ruce držela, vyklouzla a s rá-
musem se roztrhla na podlaze. Pan Brocklehurst se na mne po-
díval. „Och, to je ta nová žákyně. Postavte ji na stoličku!“ nařídil.

„Dámy,“ řekl, „tato dívka je malá, přesto však slouží Ďáblu. Musíte být opatrné a když to bude nutné, nemluvte s ní. Tato dívka je horší než pohan. Tato dívka je – lhářka!“ A pověděl jim o mé dobrodějce.

S ostudou jsem zůstala na stoličce.

Otázky na porozumění textu

1. What did the older girls want from the small ones?
 2. Why did Jane often cry?
 3. Why did Mr Brocklehurst get angry?
 4. Why did Jane have to stand on a stool?
 5. What did Mr Brocklehurst tell everybody about Jane?
-

Jazykový koutek

A – TRPNÝ ROD

V sedmé kapitole je řada příkladů trpného rodu. Když si přečtete věty vybrané z této kapitoly a jejich překlad, uvidíte, že v angličtině se trpný rod užívá častěji než v češtině a do češtiny se překládá různými způsoby.

- Our fingers and feet were covered with chilblains.
Naše prsty a nohy byly samá omrzlina.
- At five o'clock, we were given a double ration of bread.
V pět hodin jsme dostaly dvojitou dávku chleba.
- A snack, consisting of bread and cheese, has been served twice.
K svačině byl podáván chleba se sýrem.
- The breakfast was badly prepared.
Snídaně byla špatně připravená.
- They must be taught patience.
Musí se učit trpělivosti.

Trpný rod se užívá, když je důležitější to, co se stalo, než kdo to udělal.

Jak se trpný rod tvoří?

Be + minulé příčestí / třetí tvar

- It is finished.
Je to hotovo.
- It was finished yesterday.
Bylo to dokončeno včera.
- It has just been finished.
Zrovna se to dodělalo.
- It had been finished when you arrived.
Bylo to hotové, když jsi přišel.
- It will be finished.
Bude to hotové.
- It is being finished.
Dodělává se to.
- It must be finished.
Musí se to dodělat.

Když chceme zmínit, kdo je činitelem, užijeme předložku **by**.

- It has been finished **by** the whole team.
Bylo to dokončeno celým týmem.
- The book was written **by** Charlotte Bronte.
Knihu napsala ...

B - USED TO

1. used to + infinitiv / základní tvar slovesa

vyjadřuje opakovanou činnost/stav v minulosti. V prvním odstavci sedmé kapitoly je tato věta:

- The bigger girls **used to** persuade the smaller ones ... to give them their food.

Větší děvčata přesvědčovala menší, ... aby jim daly své jídlo.

Užitím **used to + infinitivu** popíšeme něco, co se dělalo v minulosti, ale už se to neděje nebo naopak, co se dříve nedělalo a teď ano.

- I used to be hungry.
Mívala jsem hlad. (= dříve jsem mívala hlad, teď už ne)
- I didn't use to have so much food.
Nemívala jsem tolik jídla. (= nyní mám dost)
- Did you use to be hungry?
Míval jsi hlad? (= opět je jasné, že nyní už nemívá hlad)

Někteří lidé užívají i v záporu a v otázce **used to**:

- I didn't **use to** have so much food. Did you **use to** be hungry?
Gramaticky správně ale je:
– I didn't **use to**... Did you **use to**...?

2. to be + used to + gerundium / podstatné jméno

vyjadřuje být zvyklý něco dělat / být zvyklý na něco.

- I'm used to having enough food.
Jsem zvyklá mít dost jídla.
- Are you used to having enough food?
Jste zvyklý mít dost jídla?
- I'm not used to cold water.
Nejsem zvyklá na studenou vodu.
- Jane was not used to learning her lessons by heart.
Jana nebyla zvyklá se učit lekce zpaměti.

Nepravidelná slovesa v kapitole:

break broke broken

feed fed fed

teach taught taught

vičení

A – Věty přeložte. Užijte trpný rod.

1. Je to zlomené.
2. Ten dopis napsala paní Reedová v sobotu.
3. Děvčata dostala chléb a vodu.

B – Přeložte do angličtiny.

Užijte vazbu **used to**.

1. Hrávala na piáno.
2. Býval v práci také v neděli.
3. Míval jsi rád komiksy?
4. Nejsem zvyklý na hluk.
5. Jsme zvyklí pít víno.

Chapter Eight

I climbed down after the girls had gone. I sat in the corner on the floor and cried. Helen Burns brought me coffee and bread. “No one in the school dislikes you,” she said. “And no one here likes Mr Brocklehurst.”

“If others don’t love me, I would rather die than live.”

“You think too much of the love of human beings. God has given us an invisible kingdom of spirits who watch us. They see all our suffering and when we die we will be rewarded.”

Helen coughed and I immediately forgot my own troubles. Miss Temple called us both to her room where there was a bright fire.

“Jane, you have been accused of telling lies. Now is your chance to defend yourself.”

I told her everything. Miss Temple said she believed me but she would write to Mr Lloyd to check my story. Then she examined Helen’s pulse and sighed, looking sad. A servant brought in tea and toast and Miss Temple gave us generous slices of seed cake from her drawer. It was a feast!

Later that week, Mr Lloyd wrote to Miss Temple supporting my story. Miss Temple told the whole school that the accusations against me were false. I was very happy.

I worked hard and was moved to a higher class. I also began drawing lessons which I liked very much. I never wanted to go back to Gateshead.

Kapitola osmá

Slezla jsem, až když děvčata odešla. Sedla jsem si do kouta na podlahu a plakala jsem. Helena Burnsová mi přinesla kávu a chleba. „Není ve škole nikdo, kdo by tě neměl rád,“ řekla. „A nikdo nemá rád pana Brocklehursta.“

„Když mě druzí nebudou mít rádi, raději umřu, než abych žila.“

„Myslíš moc na lásku mezi lidmi. Bůh nám dal neviditelné království duchů, kteří nás hlídají. Vidí všechno naše trápení a až umřeme, budeme odměněni.“

Helena zakašlala a já jsem v tu chvíli zapomněla na své trápení. Slečna Templeová nás obě zavolala k sobě do místnosti, kde vesele hořel krb.

„Jano, byla jsi obviněna, že lžeš. Teď máš možnost se hájit.“

Řekla jsem jí všechno. Slečna Templeová řekla, že mi věří, ale že napíše panu Lloydovi, aby si potvrdil, co jsem jí řekla. Pak změřila Heleně tep, povzdychla a vypadala smutně. Služebná přinesla čaj a topinky a slečna Templeová nám dala štědré porce kmínové buchtý ze zásuvky. To byla hostina!

Později v týdnu pan Lloyd napsal slečně Templeové a potvrdil, co jsem říkala. Slečna Templeová řekla celé škole, že jsem byla falešně obviněná. Byla jsem velmi šťastná.

Byla jsem pilná a postoupila jsem do vyšší třídy. Také jsem začala s hodinami kreslení, které jsem měla velmi ráda. Nikdy jsem se už nechtěla vrátit do Gatesheadu.

Otázky na porozumění textu

1. Who was kind to Jane Eyre?
2. What did Miss Temple suggest that Jane should do?
3. What did Miss Temple say she would do?
4. What did Miss Temple give to Helen and Jane?
5. Why did Miss Temple look sad?

Jazykový koutek

A – ZVRATNÁ ZÁJMENA

V kapitole osmé je tato věta.

- Now is your chance to defend yourself.

Ted' máš možnost se hájit.

Na rozdíl od češtiny má angličtina zvrtné zájmeno ke každému osobnímu zájmenu:

Jedn. číslo	Množ. číslo
I myself	we ourselves
you yourself	you yourselves
he himself	they themselves
she herself	
it itself	

Kdy zvrtná zájmena užíváme?

1. Zvrtná zájmena užíváme, když podmět a předmět jsou stejná osoba.

- I hurt myself.
Zranil jsem se.

Srovnajte:

- She hurt him.
Zranila ho.

- They call themselves “U2”.
Říkají si „U2“.
- He shot himself.
Postřelil se.

2. Zvrtná zájmena užíváme po předložce, když podmět a předmět jsou stejné.

- I bought a present for myself.
Koupila jsem si dárek.
- She did it by herself.
Udělal to sama.
- That man is talking to himself.
Ten muž mluví sám k sobě.

3. Zvrtná zájmena užíváme, když chceme zdůraznit podmět. Jsou to takzvaná zdůrazňovací zájmena: sám / samo / sama / sami ...

- I'll do it myself.
Udělám to sama / sám.
- They ate all the food themselves.
Snědli všechno sami.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.